

**Programul
de activitate al candidatului la postul de Director al Grădinii Botanice
(Institut) a AȘM pentru anii 2015-2018 Pavel PÎNZARU doctor în biologie,
cercetător științific superior**

Direcțiile strategice de cercetare a Grădinii Botanice (Institut)

Strategia de dezvoltare a Grădinii Botanice (Institut) din cadrul Academiei de Științe a Moldovei va viza dezvoltarea a patru obiective majore, care stau la baza strategiilor din Grădinile Botanice europene.

I. Alinierea la standardele internaționale privind misiunea, structura și managementul Grădinii Botanice (Institut). Organizarea următoarelor compartimente.

- Compartimentul conservare a speciilor de plante;
- Compartimentul cercetare;
- Compartimentul educație.

II. Perfecționarea personalului în conformitate cu politica europeană privind cercetarea științifică, conservarea și managementul diversității vegetale.
Afilieră la programul internațional de perfecționare a cadrelor științifice.

III. Accesarea unor proiecte naționale și internaționale orientate spre evaluarea, protecția și conservarea diversității vegetale.

IV. Asigurarea unor modalități adiționale de finanțare, prin:

- Desfășurarea unui șir de activități pe bază de parteneriat cu unități de stat sau particulare din republică și din străinătate;
- Contracte de amenajare a spațiilor interioare și exterioare;
- Contracte privind comercializarea plantelor;
- Dezvoltarea turismului botanic și organizarea unor excursii cu specific botanic pentru diferiți parteneri în republică și din străinătate.

Măsuri de modificare, perfecționare și ajustare a organigramei instituției în funcție de direcțiile strategice de cercetare și de rezultatele cercetărilor

1. Aderarea la Asociația Grădinilor Botanice din Europa (Association of European Botanic Garden).
2. Continuarea și dezvoltarea relațiilor de colaborare cu Asociația Grădinilor Botanice din România (AGBR).

3. Aderarea la Planta Europea International Organization for the conservation of Wild Plants in Europa.
4. Restabilirea și organizarea unui centru de Arhitectură peisajistică și de instruire în domeniul horticulturii
5. Crearea unui grup specializat în protecția plantelor din colecțiile și expozițiile Grădinii Botanice.
6. Crearea pe teritoriul Grădinii Botanice a unor expoziții tematice noi:
 - „Flora calcarelor Sarmațiene și a Toltrelor” (responsabil lab. Flora spontană și Ierbar);
 - „Flora nisipurilor marine” de pe litoralul Mării Negre” (responsabil lab. Flora spontană și Ierbar);
 - „Sistematica plantelor” (responsabil lab. Floricultură și Flora spontană și Ierbar);
 - „Fitogeografica” (responsabil lab. Flora spontană și Ierbar, Floricultură, Dendrologie);
 - „Plante acvatice și palustre rare” (responsabil lab. Flora spontană și Ierbar);
 - „Plante medicinale, aromatice, condimentare, tehnice și energetice” (responsabil lab. Resurse vegetale);
 - „Plante crescute *in vitro*” (responsabil lab. Embriologie și Biotehnologie);
 - „Soiuri pomicele și de sămburoase străvechi din republică” (responsabil lab. Dendrologie)
7. Crearea unui grupu de ghizi pentru organizarea următoarelor tipuri de excursii de teren:
 - La Complexul de sere, Grădina de iarnă și expoziția plante „in vitro”;
 - În expozițiile Floricultură (Iridariu, Rocariu, Alpinariu) și plante aromatice, medicinale, condimentare, tehnice și energetice;
 - La tematica Floră și Vegetație (în expozițiile Vegetația Molodovei, Sistematica, Flora calcarelor Sarmațiene și a Toltrelor, Flora nisipurilor marine, Plantele acvatice și Fitogeografică);
 - La tematica Plantele lemnoase (în expozițiile Rozariu, Linariul, Pinariul, Siringariul. Grădina de pomi cu coroană dirijată, Soiurile pomicele și de sămburoase străvechi din republică).

Tematica cercetărilor fundamentale și aplicative preconizate în cadrul instituției

Grădina Botanică (Institut) a AȘM va continua activitatea la următoarele direcții și teme științifice:

Direcția strategică. Valorificarea resurselor umane, naturale și informaționale pentru o dezvoltare durabilă.

Continuarea cercetării florei vasculare a Republicii Moldova și a teritoriilor limitrofe, evidențierea componentei taxonomice pentru editarea monografiei „Flora Basarabiei” (vol. 3-6).

Cercetarea și valorificarea resurselor de plante medicinale, aromatice, furagere, tehnice și energetice.

Mobilizarea, completarea, menținerea genofondului de plante de teren protejat și dezvoltarea celor mai importante specii pentru economia Moldovei.

Continuarea studierii, conservării și valorificării plantelor ornamentale exotice și spontane din Republica Moldova.

Cercetarea și multiplicarea microclonală „in vitro” a unor culturi valoroase pentru economia națională.

Continuarea elaborării unui program de activitate și cercetare în domeniul protecției plantelor.

Teme noi

Cercetarea, evidențierea și cartarea habitatelor din republică.

Cartarea speciilor rare și a asociațiilor, indicând coordonatele geografice.

Studierea, multiplicarea speciilor rare de plante *ex situ* și reintroducerea lor în habitatele caracteristice.

Studierea și reproducerea soiurilor străveci pomicole și de sâmburoase din republică.

Implementare sau transfer tehnologic

Continuarea lucrului de ameliorare a plantelor ornamentale floricole și lemnoase, a culturilor nucifere, a plantelor medicinale, aromatice în scopul obținerii unor noi soiuri, hibridi, forme, linii.

Testarea soiurilor noi în colaborare cu Comisia de Stat pentru încercarea soiurilor de plante a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Brevetarea soiurilor de plante valoroase pentru economia națională prin intermediul AGEPI.

Elaborarea proiectelor de implementare și de transfer tehnologic a rezultatelor cercetărilor în parteneriat cu Agenția de Inovare și Transfer Tehnologic.

Propuneri de susținere a tinerilor cercetători

Pentru susținerea tinerilor cercetători propunem:

- stabilirea unor suplimente la salariul de bază prin încadrarea lor în amenajarea și menținerea colecțiilor de plante din sectoarele expoziționale;
- crearea condițiilor de creștere a carierei, de studiere în bază de doctorat, postdoctorat;
- încadrarea tinerilor cercetători în diferite proiecte de cercetare;
- oferirea de stagii peste hotare;
- încadrarea studenților de la facultățile cu profil biologic la amenajarea și menținerea colecțiilor de plante din Grădina Botanică pe bază de contracte temporare.

Contracte științifice de colaborare cu beneficiarii serviciilor prestate de instituție

Pentru asigurarea unor sectoare ale economiei naționale cu argumentări științifice din domeniile de competență ale Institutului vor fi încheiate contracte științifice de colaborare cu diferite ministere, instituții de învățământ și agenți economici și precum:

- Ministerul Economiei și Comerțului; Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Sănătății; Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului; Ministerul Administrației Publice Locale; Ministerul Educației; Ministerul Culturii și Turismului.
- Agenția „Apele Moldovei”; Agenția Relații Funciare și Cadastru; Agenția pentru Silvicultură „Moldsilva”; Agenția Transporturi; Agenția Agroindustrială „Moldova-Vin”; Serviciul Hidrometeorologic de Stat; Inspectoratul Ecologic de Stat; Agenția de Stat pentru Geologie „AGeoM”; Agenția de turism.
- Universitatea Academiei de Științe a Moldovei, Universitatea de Stat din Tiraspol, Universitatea de Stat din Chișinău, Universitatea Agrară de Stat din Chișinău, Universitatea de Medicină „N. Testimițeanu”, Parcul Dendrariu al municipiului Chișinău, SRL „Floribel”, SRL „Fructul”.

Activitatea editorială preconizată

Rezultatele cercetărilor efectuate în următorii patru ani vor fi publicate sub formă de lucrări științifice: monografii, manuale și lucrări metodico-didactice; articole științifice recenzate, rezumate ale comunicărilor științifice la forurile naționale și internaționale.

Publicarea rezultatelor cercetărilor în reviste științifice din străinătate, în special în ediții cu factor de impact.

Va fi susținută financiar editarea revistelor „Revista Botanică” și „Mediul Ambient”.

Pregătirea și perfecționarea cadrelor științifice

În perioada menționată va fi atrasă o atenție deosebită pregătirii și perfecționării cadrelor științifice, a masteranzilor, doctoranzilor, postdoctoranzilor, utilizând atât mijloacele bugetare interne, potențialul științific, baza materială națională, precum și pregătirea acestor specialiști în centrele științifice mari de peste hotare în conformitate cu politica europeană privind cercetarea științifică, conservarea și menajementul diversității vegetale.

Activitatea didactică a Institutului

- Va fi susținută activitatea didactică a colaboratorilor Grădinii Botanice, în special persoanele implicate în procesul educațional al facultăților care pregătesc specialiști în domeniu. De asemenea, colaboratorii instituției vor participa activ în elaborarea programelor de studiu și a manualelor din domeniile înrudite atât pentru elevi, cât și pentru studenți.
- Va fi asigurată în continuare realizarea practicilor didactice și de producere gratuite pe teritoriul Grădinii Botanice pentru studenții universităților naționale. Vor fi propuse teme de licență și de masterat cu profil botanic pentru studenți și le va fi asigurată consultația științifică în realizarea temelor.
- Vor fi organizate cursuri de perfecționare pentru profesorii de biologie din sistemul educațional preuniversitar și universitar.

Colaborarea internațională

Institutul va continua efectuarea cercetărilor în cadrul proiectelor științifice comune cu România, Rusia, Ucraina, Belarusi, Italia. Se vor efectua studii în baza Acordurilor de colaborare științifică cu instituțiile de profil de peste hotare: Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași (România), Grădina Botanică „D. Brandza” din București (România), Grădina Botanică „Al. Borza” a Universității „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca (România), Grădina Botanică „Anastase Fătu” din Iași (România), Grădina Botanică a Universității de Biologie din Torino (Italia), Institutul de Plante lemnoase și Mediu (IPLA,

Torino, Italia), Grădina Botanică a Universității „I. I. Mecinikov” din Odesa (Ucraina), Grădina Botanică „A.V. Fomin” a Universității „T.G. Șevcenko” din Kiev (Ucraina).

Grădina Botanică va participa la Programul Cadru al UE de cercetare-inovare „Orizont 2020” (2014-2020).

Dezvoltarea potențialului logistic

1. Efectuarea unor lucrări capitale urgente pentru reparația și amenajarea laboratoarelor, serelor și încăperilor de serviciu.
2. Procurarea și instalarea utilajului și echipamentului performant în scopul modernizării laboratoarelor Institutului.
3. Procurarea unei mașini speciale și a utilajului pentru echiparea adecvată a Grupului de expediție pentru efectuarea investigațiilor științifice de teren.
4. Asigurarea în continuare cu materiale necesare pentru modul de prezentare și păstrare a exicatelor din Ierbar.
5. Organizarea unei cantine pentru lucrătorii Grădinii Botanice.

Continuarea construcției Grădinii Botanice

- Construcția Orangeriei de Fond;
- Organizarea și construcția Ierbarului Național și a Muzeului Botanic;
- Construcția unui Centru de educație ecologică.